

04 12 2013

Dj-8 nr. 546

A V I Z

la proiectul pentru modificarea și completarea Legii bugetului de stat pe anul 2013 nr.249 din 2 noiembrie 2012

(nr.485 din 27.11.2013)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat, conform prevederilor art. 54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996 și ale Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27.12.2001 și expune următoarele.

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputatul în Parlament O.Bodrug.

Potrivit Notei informative scopul proiectului de lege este concretizarea unor obiecte la capitolul investiții capitale și reparații capitale prin substituirea unor poziții din Anexa nr.6 *Alocații de la bugetul de stat pentru autoritățile administrației publice locale, destinate finanțării cheltuielilor capitale* din Legea bugetului de stat pe anul 2013 nr.249/2012, compartimentul **raionul Strășeni**.

2. Cu referire la procedura de înaintare a proiectului de lege, comunicăm că, s-au încălcat prevederile art.73, și art.131 din Constituție, interpretate prin prisma Hotărîrilor Curții Constituționale nr.19 din 29.04.1999 și nr.29 din 22.05.2001.

În acest sens, Curtea Constituțională prin *Hotărîrea privind controlul constituționalității prevederilor art.2 alin.(2) și art.52 din Legea bugetului pe anul 1999 nr.216-XIV din 12 decembrie 1998*, nr.19 din 29.04.1999 s-a expus asupra prevederilor art.131 din Constituție și Legii privind sistemul bugetar și procesul bugetar, potrivit cărora sistemul bugetar, care este o parte componentă a sistemului financiar public al statului, formează bugetul public național. Astfel, cităm *"competențele în sfera procesului bugetar se stabilesc în baza principiului constituțional de separare a puterilor și delimitare a atribuțiilor lor*. Examinarea, aprobarea și controlul asupra executării bugetului anual, potrivit Constituției, sînt puse în sarcina Parlamentului. **Guvernul are obligația de a elabora anual proiectul bugetului de stat și de a-l prezenta spre aprobare Parlamentului**

(art.66 lit.h), art.131 alin.(2) din Constituție). Iar, modul de elaborare, examinare și aprobare a bugetului public național este reglementat prin Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar nr.847-XIII din 24 mai 1996”.

Prin urmare, constatăm că, doar Guvernul are dreptul exclusiv de a elabora proiecte de legi de modificare și completare a legii bugetare, iar deputații, fracțiunile și comisiile parlamentare pot propune amendamente la aceste proiecte, care pot fi incluse în proiectul de lege în condițiile art.131 din Constituție, doar după acceptarea lor de către Guvern, respectându-se regulile stabilite de Constituție și Regulamentul Parlamentului, care sunt obligatorii pentru executare.

La fel, este de menționat și faptul că, în Hotărârea Curții Constituționale nr.29 din 22.05.2001 privind interpretarea prevederilor art.131 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova, se precizează că, *amendamentul reprezintă un mijloc al procedurii de legiferare, prin care pot fi efectuate îmbunătățiri textuale, corectări redacționale, modificări care nu afectează esența prevederilor propuse de autor, omiteri ale unor articole sau părți de articole, dacă acestea nu afectează esența proiectului.* Curtea Constituțională apreciază că, în sensul art. 131 alin. (4) din Constituție, *orice amendament, care atrage majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare, este necesar să fie considerat ca o modificare, care atrage majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare, prevăzute în legea anuală a bugetului, și în calitate de modificare, astfel de amendament poate fi adoptat numai după ce acesta este acceptat de Guvern.*

Suplimentar celor expuse mai sus, atenționăm că și art.41 din Legea nr.847/1996 prevede că, în caz de necesitate, Ministerul Finanțelor prezintă Guvernului, iar Guvernul Parlamentului, un proiect de rectificare a legii bugetare anuale.

Ca remarcă generală, semnalăm că, dreptul de inițiativă legislativă în materie bugetară, potrivit prevederilor art.73 și art.131 din Constituție, aparține în exclusivitate Guvernului și nu poate fi valorificat de alți subiecți cu drept de inițiativă legislativă.

3. Cu referire la dreptul comparat, în România, în sistemul constituțional domeniile în care nu pot fi inițiate propuneri legislative de către parlamentari privesc legile bugetare, supunerea spre ratificarea a actelor internaționale, declararea mobilizării forțelor armate sau instituirea stării de asediu sau a stării de urgență. Astfel, în conformitate cu art.138 alin.(2) din Constituția României, pentru proiectele de legi cu privire la aprobarea bugetului de stat, a bugetului asigurărilor sociale de stat, Guvernul are monopolul inițiativei legislative, ceea ce în mod logic privește și modificarea acestor legi, cum ar fi pe calea legilor rectificative. (*Aspecte teoretice și practice privind dreptul de inițiativă legislativă al parlamentarilor*” autor: drd. Mihaela Ciochină, directorul Direcției Proceduri parlamentare, sinteză și evidență legislativă în Senatul României).

4. De asemenea, se impune a menționa și faptul că, într-un timp destul de restrâns Legea bugetului de stat pe anul 2013 nr.249 din 2 noiembrie 2012 a fost modificată și completată prin mai multe proiecte de legi cum ar fi: nr.375/20.09.2013, nr.400/15.10.2013, nr.406/18.10.2013, nr.457/14.11.2013, nr.464/19.11.2013, nr.485/27.11.2013, ceea ce este inadmisibil, deoarece se încălcă principiile consecutivității, stabilității și predictibilității normelor juridice, prevăzute la art.4 din Legea nr.780/2001.

5. Din cele relatate, concluzionăm că, proiectul de lege nr.485 din 27.11.2013 urmează a fi retras din procedura legislativă și remis autorului.

**Șef Direcție
Ion CREANGĂ**